Írta: Új Szó
2005. július 24. vasárnap - Módosítás: 2005. július 24. vasárnap

Tizenkét stációban vizsgálják a meghívott mûvészek az iszlám lényegét és európai örökségét Már több Expanzió is egy-egy hívószó köré csoportosította a részt vevõ mûvészek munkáit. Tizenkét stációban vizsgálják a meghívott mûvészek az iszlám lényegét és európai örökségét Már több Expanzió is egy-egy hívószó köré csoportosította a részt vevõ mûvészek munkáit. 1996-ban Platón Lakomája, 1999-ben az Unió – a híd, 2001-ben a Táltos-Sámán, 2002-ben A vár, tavalyelõtt a Kilátó, tavaly pedig Assisi Szent Ferenc kínálta a kiindulópontot. A szervezõk a helyszínhez keresik a témát – vagy a téma adja a helyszínt. A fesztivál Szlovákiában bejárta már Ipolyságot, Kalondát, az Ipolydamásd–Helenba közötti lezárt hidat, Magyarországon Márianosztrát, Zebegényt, Balassagyarmatot, Szanda Várát, a Sasbérci Kilátót és sok más inspiratív, titkokat rejtõ helyet. Idén a Szent Anna-várkápolna, a Balassák várának romjai és a Vármúzeum helyiségei lesznek a fesztivál helyszínei. Július 29-én délután öt órakor a várkápolnában kezdõdik az eseménysorozat A fény misztériumával. A török hódoltság kulturális öröksége által ihletett, a fürdõk, templomok, mecsetek szertartásait megidézõ, a lelki és testi megtisztulás rítusaiból kiinduló akciókat huszonöt mûvész mutatja be. Ott lesz például Baksai József, Gaál József, Bertine Bosch, Mihai Olos, Rainer Péter, valamint Haász Ágnes elektrográfus és Köpöczi Rózsa mûvészettörténész, a megnyitót Bohár András filozófus tartja. Fél hatkor ugyancsak a várkápolnában Bülbül-szavú címmel egy rendhagyó verbális, akusztikus és vizuális költészeti est keretében András Sándor, Balogh Róbert, Ladik Katalin, Háy János, Krausz Tivadar, Kukorelly Endre, Mészáros Ottó, Nagy Pál, Szkárosi Endre és további tizenkilenc neves költõ, irodalmár játszik el a magyar nyelv török eredetû szavaival. Este hétkor pedig az Arasinda török népzenei együttes ad koncertet a várudvaron. A negyedik stációra este kilenckor kerül sor a Vármúzeum zenetermében, ez a Számá-Megtérés. A „spirituális verskoncert”-et Rúmi misztikus ódakötete ihlette, Nikolai Ivanov énekel és tamburán játszik, Major Balázs ütõhangszereken kíséri Németh Zsófia Nóra és Németh Péter Mikola alámerülését a megvilágosodott lélek mélyére, mely csak a „Fény borát issza”. Németh Péter Mikola mellesleg az esemény fõszervezõje, aki rengeteg alakban vesz részt a különbözõ stációkban. Ötödik stációként este tízkor a Várkápolnában Ladik Katalin vajdasági költõ, színész és performer Angyal címû akciója jeleníti meg a „tíz angyali értelmet”. A hatodik stáció éjjel tizenegykor kezdõdik a várpincében, melyben Kemenczky Judit és Michala dervis veti össze Ibn Hazm A Galamb nyakörve és Aquitániai Vilmos Vidám tudomány címû mûveit, vagyis egy vallásfilozófiai rendszer megalkotójának és a trubadúrlíra elsõ képviselõjének párbeszéde lesz ez a „költõi elmélkedés az éjszakában. Hajnali intermezzóként pedig Kolostori Gábornak és Mohi Sándornak az elõzõ Expanziókról készült dokumentumfilmjeit vetítik. A július 30-án reggel kilenckor kezdõdõ hetedik stáció elméleti elõadásokból áll. Az alsósztregovai Madách Múzeum dísztermében Szécsi András elmélkedik a Bálvány és a Bálvány lábnyoma címmel, Bohár András Az iszlám és a kereszténység kapcsolódási pontjairól tart elõadást, Szathmári Botond a Szufi misztikáról beszél, Wámos Mykwla elõadásának a címe A megvilágosodás bölcsessége, Végh Attila pedig Baudrillard francia filozófus gondolatai alapján beszél a zsidó-keresztény és iszlám hagyományok egymásra hatásáról. Délután négykor visszatér a fesztivál Kékkõre és a Várkápolna sekrestyéjében Maszk(ok) címmel Herendi Péter rekonstruálja kiállítás-performanszában a kiválasztottak túlvilági kapcsolatát. Este ötkor a kilencedik stációban Szufi verseket ad elõ Szathmári Botond. A stáció része az Et incarnatus est, melyen húsz költõ, esszéista és filozófus beszélget. A kékkõi kálvárián este hatkor Kovács István mutatja be Vér és Arany címû performanszát, melyet a Kába-szentély körül található, ember alakú kõbálványok lerombolása inspirált. Este nyolckor lesz a Vármúzeum zenetermében az utolsó elõtti stáció: Binder Károly zongoraimprovizációja bontja ki a

keresztény és muszlim kultúra találkozásának témáját. Az utolsó stációra a várromon kerül sor este kilenckor, ez a Szárnyak Színháza Kerengõ címû elõadása lesz, az Arasinda zenei kíséretével. A kozmikus és teológiai témákat feszegetõ koncert-táncszínház fõszereplõi a Dervis és a Sejk, a tánckar egyik fele „a lelkek agyagba húzódását”, a másik fele a „lelkek Isten felé emelkedésének ívét jeleníti meg” és az ég és föld között játszódó elõadásnak „a közönség bevonásával szinte az önkívületig kell tartania”. Ezzel ér véget az idei Expanzió, amelynek mottója Hamvas Béla egyik gondolata: „A föld minden népe között láthatatlan egyöntetûség van, és ez, az ember minél õsibb idõkbe ereszkedik vissza, annál nagyobb”. FORGÁCS MIKLÓS